

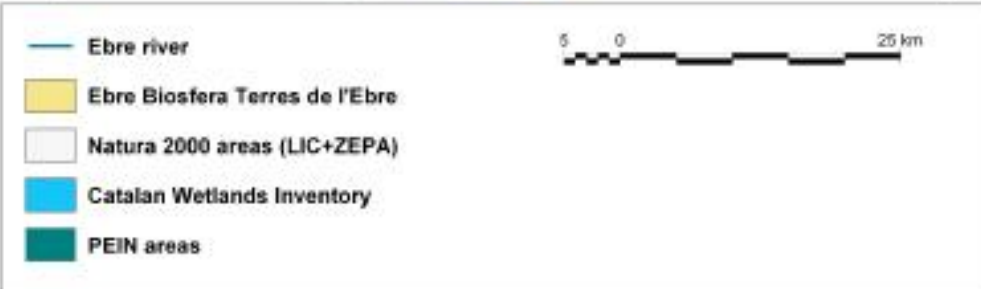
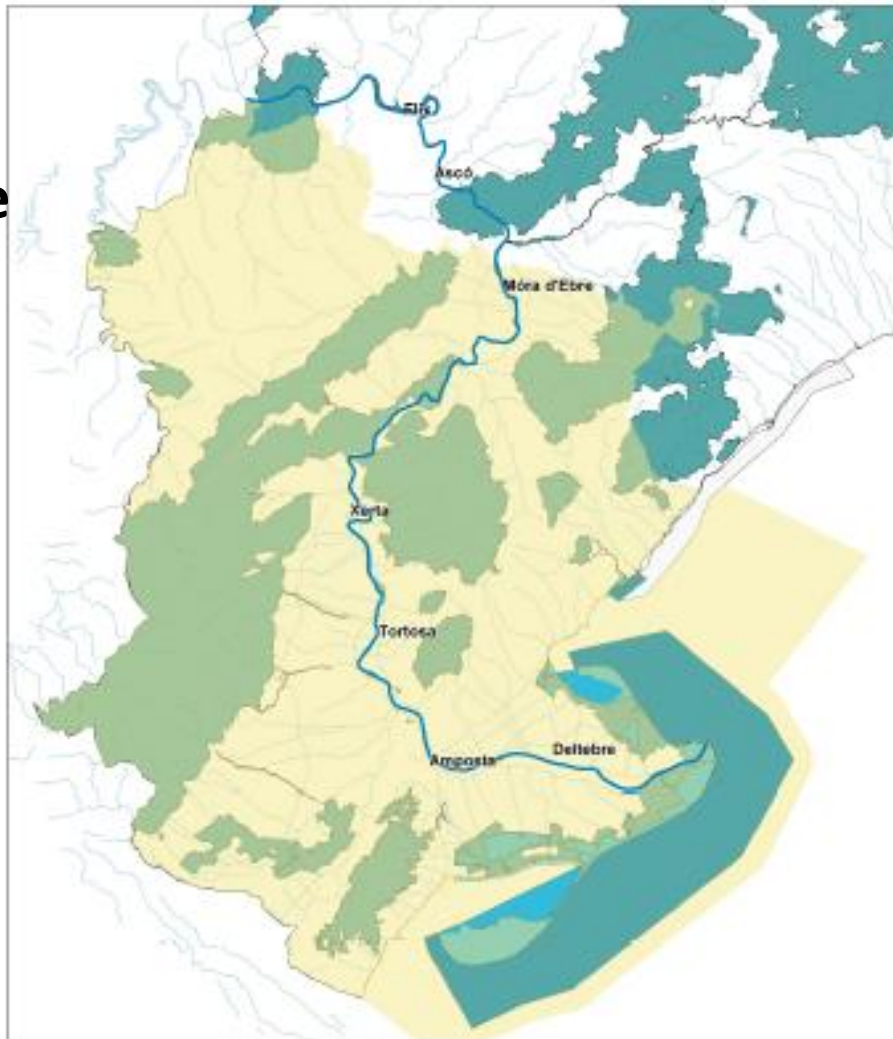
II Congrés de l'Aigua a Catalunya
(Barcelona, 22 de març 2017)

Projecte LIFE MIGRATOEBRE (LIFE13 NAT/ES/000237)
Recuperació de peixos migradors i millora de la gestió al tram final
del riu Ebre

Àrea del Projecte

Equip del Projecte i Pressupost

JOINT FINANCER:

Data d'inici:

01/07/2014

Data de finalització:

30/06/2019

Pressupost total: 1.568.574,00 €
(50% contribució financera EU)

Projecte Life MigratoEbre

https://www.youtube.com/watch?v=Sr6_WXynCmM&feature=youtu.be

OBJECTIUS

ACCIONS

RESULTATS ESPERATS

- 1 **Recuperar poblacions sanes i sostenibles** a la part inferior del Riu Ebre i al Delta de l'Ebre d'espècies de peixos anàdròms o migradors amenaçats: Esturió europeu (*Acipenser sturio*), Anguilla (*Anguilla anguilla*), Saboga (*Alosa fallax*) i Llamprea (*Petromizon marinus*).
- 2 Millorar significativament la **connectivitat ecològica** del Baix Riu Ebre, adaptant tots els obstacles actuals del tram final (Embassament de Xerta, Embassament d'Ascó i Pantà de Flix).
- 3 **Implicar a la població local**, creant una xarxa de gestors del territori, pagesos, pescadors, gestors de l'aigua, companyies elèctriques, agents turístics i autoritats regionals i locals).
- 4 Ser un **projecte exemplar a escala local**, i progressivament promoure la connectivitat ecològica de tota la conca del Riu Ebre. Tanmateix, esdevenir un projecte model per a altres rius Ibèrics: Guadalquivir, Guadiana, Miño - i també europeus.

- 1 **Projecte pilot de reintroducció d'esturió**: alliberaments experimentals en el baix Ebre (riu avall a l'embassament de Xerta i també entre el pantà de Flix i l'embassament d'Ascó).
- 2 **Instal·lació de nous passos de peixos** a l'embassament de Xerta i a l'embassament d'Ascó.
- 3 **Campanya de comunicació** sobre els principals objectius del projecte per al públic en general i agents locals.
- 4 **Creació d'una Xarxa de voluntariat** que defensi els valors del projecte.

- 1 Presència d'**individus reproductors** d'Esturió europeu (*Acipenser sturio*) a la zona en uns 20 - 30 anys.
- 2 Presència de **Saboga** (*Alosa fallax*) i **Llamprea** (*Petromizon marinus*) a l'època de fressa riu amunt, per sobre dels obstacles principals del riu 4 anys després d'haver implementat les mesures de connectivitat ecològica.
- 3 **Multipliar per més de 10 la presència d'anguilla** (*Anguilla anguilla*) riu amunt, per sobre dels obstacles principals del riu 4 anys després d'haver implementat les mesures de connectivitat ecològica.
- 4 Multipliar per més de 10 l'**àrea de fressa disponible** per a l'esturió, la saboga i la llamprea, posant a l'abast 64 km de riu de nou hàbitat en 4 anys.
- 5 Arribar a més de 10.000 persones amb els diferents **elements de comunicació i difusió** del projecte.
- 6 Creació d'un **grup permanent de voluntaris** d'un mínim de 10 persones treballant junts per a la recuperació dels peixos migradors i per a la millora de la gestió ecològica del tram final del Riu Ebre.
- 7 Participació anual al **Dia Mundial del Peix Migrador** organitzant actes.
- 8 Conferència final sobre **La conservació de la migració dels peixos i la restauració de la connectivitat ecològica del riu**, amb la participació mínima de 50 investigadors i gestors nacionals i internacionals.

Esturió europeu (*Acipenser sturio*)

Anguilla (*Anguilla anguilla*)

Llamprea (*Petromizon marinus*)

Saboga (*Alosa fallax*)

Accions realitzades

A1. Identificació d'àrees potencials de fressa i alimentació per a l'esturió, saboga i llampresa

Terme municipal de Miravet i Ginestar: Platja dels Quarts **1** i Embarcadero de Ginestar **2**

Zona de posta per llampresa

Coordenades **1**:

300021 E; 4547467 N

300489 E; 4547297 N

Coordenades **2**:

301086 E; 4547058 N

301239 E; 4547009 N

Característiques:

Zona de còdols petits (1-3 cm) i mitjans (5 – 8 cm) i sorra

Fondària mitjana: 0.5 – 2.6 m

Velocitat: 0.2 – 1.5 m/s

Accions realitzades

D2. Monitoreig de les poblacions de peixos objectiu al baix Ebre

Fotos: Mariano Cebolla – Life MIGRATOEBRE project.

Accions realitzades

D3. Monitoreig de l'estat ecològic del tram final de l'Ebre (Aigua, biota i sediments)

Taula 11. Dades de contaminants en peixos del riu Ebre a Flix, Xerta, Campredó i l'Illa de Buda. Font: Agència Catalana de l'Aigua. Dades de *Cyprinus carpio*.

Estació	Data	Arsènic (µg/g)	Cadmi (µg/g)	Coure (µg/g)	Crom (µg/g)	HCB total (µg/g)	Mercuri (µg/g)	Niquel (µg/g)	DDT (µg/g)	P.CBs (µg/g)	Plom (µg/g)	Seleni (µg/g)	Zinc (µg/g)
EB015J056 Flix	13/09/07	0,765	0,022	0,303	0,152	-	0	0,069	-	-	0,04	0,495	4,574
	21/02/08	0	0,034	0,882	0,216	4,67	0	0,106	0,9	39,71	0,1	0,625	31,656
	30/07/08	0	0	0,5	0	14,72	0,59	0	13,07	113,89	0	0,9	12,6
	13/09/08	-	-	-	-	0,07	-	-	0,01	0,07	-	-	-
	02/12/11	-	-	-	-	2,3	-	-	0	38,4	-	-	-
EB035 Xerta	27/11/09	0,7	0	0,7	0,4	0,33	0,25	0	0,07	28,55	0	1,8	20
	10/11/10	0	0	0,3	0	-	0,29	0	-	-	0	0	9,6
EB040J057 Campredó	25/08/07	0	0,037	1,039	0,288	6,95	0	0,109	4,4	35,77	0,09	0,53	46,939
	31/01/08	0	0,032	0,875	0,217	13,56	0	0,112	13,6	71,87	0,05	0,512	30,902
	03/08/08	0	0	0,3	0	4,42	0,35	0	2,1	29,77	0	1,1	5,7
EBH128 Illa de Buda	28/07/07	0,189	0,026	1,247	0,358	0,88	0	0,081	0,06	4,31	0,08	0,44	22,446
	23/01/08	0	0,028	0,722	0,094	4,6	0	0,091	0,73	58,87	0,05	0,436	6,623

Figura 3. Mapa del tram final de l'Ebre, a Catalunya, on s'indiquen els punts de mostreig dels quals s'han recollit dades físico-químiques i biològiques en el marc del projecte LIFE MIGRATOEBRE.

Accions realitzades

D3. Monitoreig de l'estat ecològic del tram final de l'Ebre (Aigua, biota i sediments)

Estació	Data	Cabal (m³/s)	T aigua (°C)	Oxigen (mg/L)	Oxigen (% sat.)	pH	S. sup. (mg/L)	Terbolesa	Conductiv. (µS/cm)	DBO ₅	DQO	Coure (mg/L)	Zinc (mg/L)	Amoni total (mg/L)	Cadmi (mg/L)	Clorur (mg/L)	Fosfat (mg/L)	Fosfor total	Mercuri (mg/L)	Niquel (mg/L)	Nitrats (mg/L)	Nitrits (mg/L)	Plom (mg/L)	Sulfat (mg/L)
0029 (Mequinensa)	21/01/15	-	9,6	10,8	99,0	8,1	<5	-	868	<3,0	6,2	<2E-3	<1E-2	<0,13	-	82,7	0,17	-	-	-	9,5	-	-	136
	14/04/15	-	16,6	13,0	136,2	8,5	<5	-	677	-	9,7	<2E-3	0,005	<0,13	2,2E-5	54,4	<0,05	-	<1,2E-5	7E-4	8,8	-	<5E-3	132
	15/07/15	-	26,6	9,0	112,6	8,3	<5	-	978	-	7,3	-	-	<0,08	-	128	<0,05	-	-	-	8,3	-	-	-
3048 (P. Riba-roja)	13/10/15	-	21,5	8,4	95,5	8,2	<5	-	1689	-	<10	-	-	<0,13	-	280	<0,05	-	-	-	10,9	-	-	414
	17/03/15	-	12,1	11,2	107,3	8,2	13	-	526	-	7,2	-	-	<0,13	-	37,2	0,14	-	-	-	6,0	-	-	-
	09/06/15	-	21,2	9,6	123,6	8,4	<5	-	802	-	9,6	<2E-3	<1E-2	0,11	<2E-5	78,1	<0,05	-	<1,2E-5	6E-4	8,0	-	<5E-3	176
0210 (Riba-roja)	14/09/15	-	22,6	8,2	96,8	8,1	<5	-	992	-	<5,0	-	-	<0,13	-	113	<0,05	-	-	-	10,7	-	-	229
	10/11/15	-	17,0	9,4	97,1	8,1	<5	-	1249	-	<10	-	-	<0,13	-	171	<0,05	-	-	-	11,6	-	-	273
	21/01/15	-	8,0	11,7	103,7	8,1	<5	-	855	-	11,1	<2E-3	<1E-2	0,14	-	87,8	0,16	-	-	-	10,1	-	-	148
0121 (Flix, amunt presa)	14/04/15	-	13,4	10,8	104,0	8,3	<5	-	729	-	7,0	<2E-3	<5E-3	<0,13	<2E-5	65,6	<0,05	-	<1,2E-5	7E-4	9,6	-	<5E-3	150
	07/07/15	-	22,2	5,4	64,0	7,8	<5	-	1075	-	<5,0	-	-	<0,08	-	131	0,07	-	-	-	10,4	-	-	-
	13/10/15	-	19,2	6,6	72,0	8,0	<5	-	1278	-	11,4	-	-	<0,13	-	183	0,16	-	-	-	11,3	-	-	-
1297 (Flix, avall presa)	21/01/15	-	7,0	12,7	107,7	8,1	<5	-	851	<3,0	<5,0	2,2E-3	<1E-2	<0,13	-	88,5	0,16	-	-	-	10,1	-	-	152
	14/04/15	-	13,6	11,7	113,4	8,3	<5	-	748	-	7,9	<2E-3	5E-3	<0,13	<2E-5	66,1	<0,05	-	<1,2E-5	7E-4	9,4	-	<5E-3	151
	07/07/15	-	25,3	12,2	150,8	8,3	<5	-	1036	-	9,5	-	-	0,08	-	130	0,05	-	-	-	8,1	-	-	-
0568 (Flix, avall)	13/10/15	-	20,2	6,5	74,3	8,0	<5	-	1263	-	<10	-	-	<0,13	-	182	0,20	-	-	-	11,6	-	-	310
	17/03/15	450	11,1	12,4	114,5	8,2	10	-	524	-	<5,0	-	-	<0,13	-	35,9	0,25	0,08	-	-	6,0	0,065	-	83,4
	09/06/15	-	19,4	8,3	93,0	7,9	<5	-	878	-	10,1	-	-	0,08	-	95,9	0,09	<0,05	-	-	9,8	0,054	-	194
1148 (La Vella, Baxa)	09/12/15	-	13,7	10,1	96,0	8,0	10	-	1536	-	<10	-	-	<0,13	-	242	0,07	<0,05	-	-	12,2	0,052	-	360
	09/06/15	-	19,9	7,1	80,5	7,9	<5	-	951	-	5,0	-	-	0,09	-	117	0,10	<0,05	-	-	9,7	0,062	-	195
	14/09/15	-	21,6	6,2	70,9	7,8	<5	-	1032	-	<5,0	-	-	<0,13	-	130	0,13	<0,05	-	-	11,6	0,124	-	228
1148 (La Vella, Baxa)	09/12/15	-	14,3	8,8	84,3	8,0	<5	-	1542	-	<10	-	-	<0,13	-	249	0,08	<0,05	-	-	12,3	0,063	-	360
	04/02/15	-	7,0	12,3	104,5	8,4	<5	-	549	-	<5,0	-	-	<0,13	-	15,6	<0,05	<0,05	-	-	2,4	<0,020	-	86,2
1148 (La Vella, Baxa)	09/06/15	-	20,8	7,2	82,9	8,0	<5	-	658	-	6,3	-	-	<0,08	-	21,3	<0,05	<0,05	-	-	<1,0	<0,020	-	115
	22/12/15	-	10,0	9,7	87,9	7,9	16	-	800	-	<10	-	-	<0,13	-	34,3	<0,05	<0,05	-	-	<1,0	<0,020	-	147

Accions realitzades

D3. Monitoreig de l'estat ecològic del tram final de l'Ebre (Aigua, biota i sediments)

Taula 16. Dades qualitat basades en els macroinvertebrats aquàtics dels anys 2014 i 2015.

Estació	Data	Taxons	Taxons IBMWP	IBMWP	IASPT		
1297 Flix	31/08/2015	23	21	99	II	4,71	II
2079 Siurana a Bellmunt	29/06/2015	27	23	98	II	4,26	II
1167 Móra d'Ebre	24/09/2014	22	19	85	II	4,47	II
	31/08/2015	25	24	102	I	4,25	II
0512 Xerta	24/09/2014	22	20	91	II	4,55	II
	31/08/2015	24	20	93	II	4,65	II
0027 Tortosa	24/09/2014	20	18	92	II	5,11	I
	31/08/2015	29	27	131	I	4,85	II

Categories de qualitat de l'aigua IBMWP (=BMWP*) [per a Eixos fluvials principals]

I	Aigües molt netes (>100)
II	Aigües amb alguns efectes evidents de contaminació (61-100)
III	Aigües contaminades (36-60)
IV	Aigües molt contaminades (15-35)
V	Aigües fortament contaminades (< 15)

IBMWP: Index adaptat per als rius ibèrics (ALBA-TERCEDOR i altres, 2002)

Categories de qualitat de l'aigua IASPT (=ASPT*) -Oscil·la entre 0 i 10-	0,0 - 2,0	2,1 - 3,0	3,1 - 4,0	4,1 - 5,0	> 5,0

IASPT: Index del grau de tolerància dels macroinvertebrats (ALBA-TERCEDOR i altres, 2002)

Info: Laia Jiménez & Marc Ordeix (CERM-UVic-UCC) – Life MIGRATOEBRE project.

Accions realitzades

E1. Accions de comunicació general

Accions realitzades

E6. Xarxa de voluntariat

Accions realitzades

A2.2. Procediments administratius, legals i tècnics per a millorar la gestió de 2 encluses de navegació (Xerta i Flix) i 2 nous passos per a peixos (elevador a l'assut de Xerta i rampa a la resclosa d'Ascó).

Elevador per a peixos de Xerta, prevista per 2018 ?

Rampa de peixos d'Ascó, prevista estiu 2017

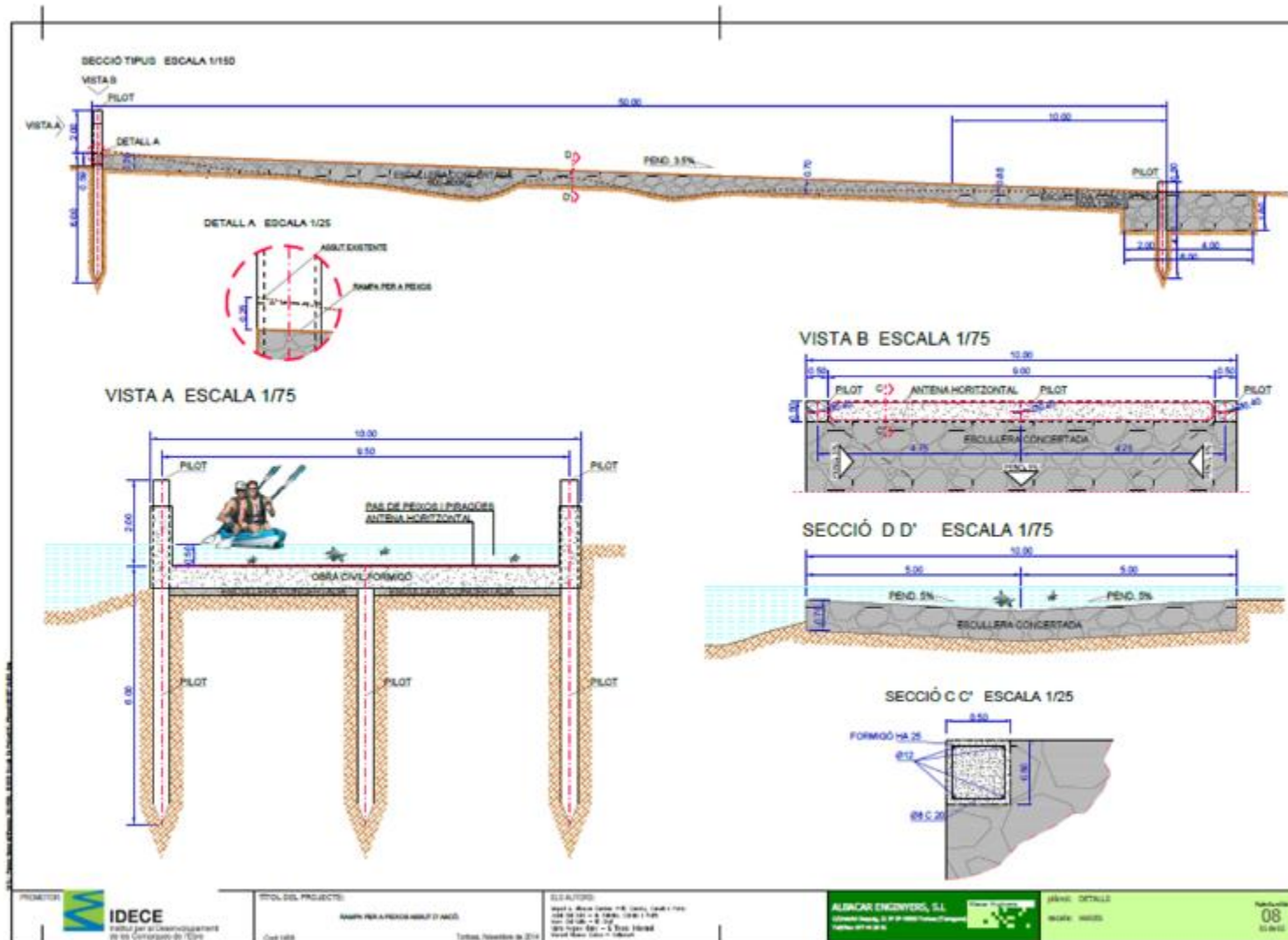

Sistema de monitoreig de l'enclusa de Xerta, prevista hivern 2017

Accions realitzades

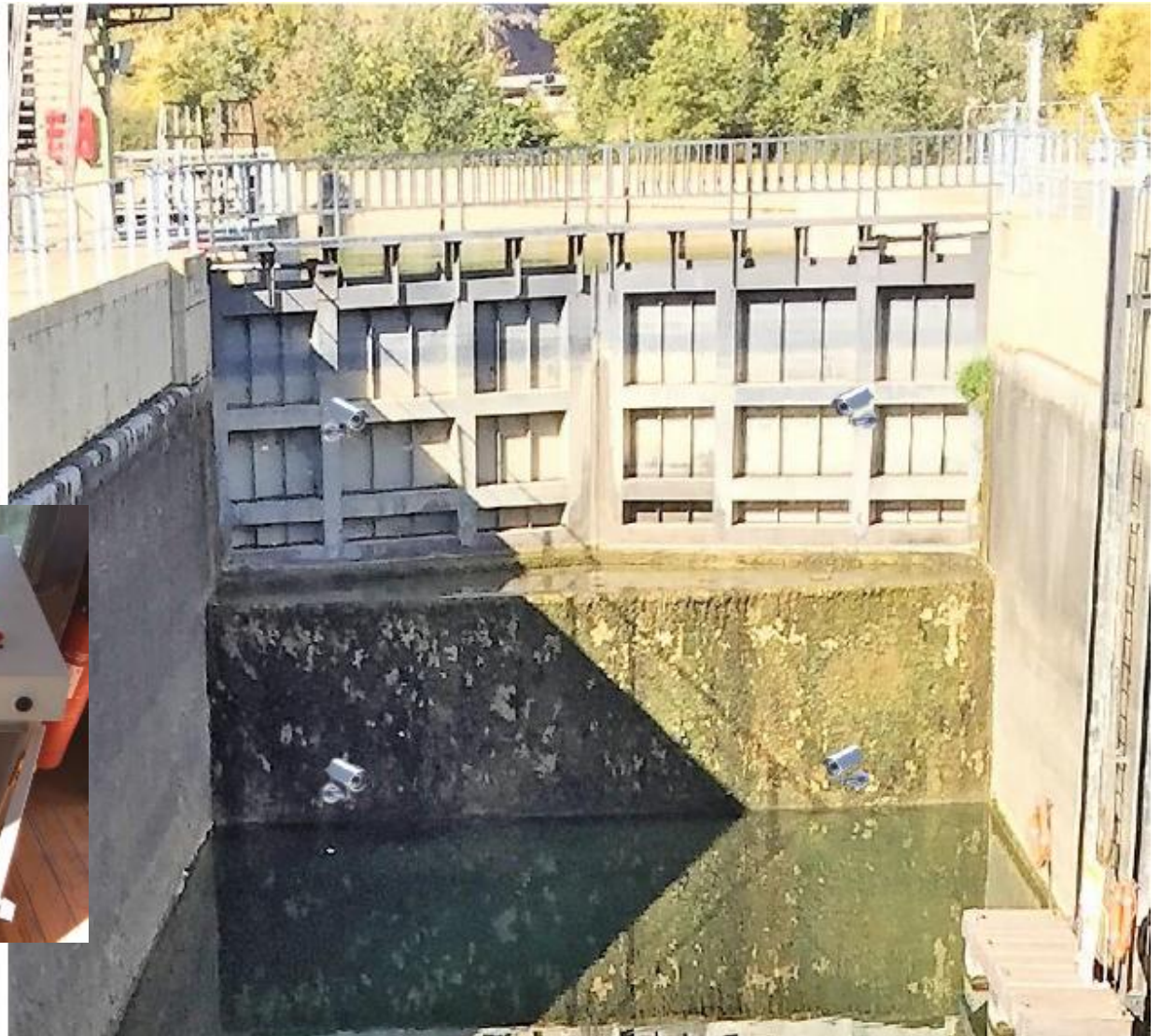
A2.2. Projecte de rampa per a peixos a la Resclosa d'Ascó

Accions realitzades

A2.2. Procediments per a la gestió de les comportes de navegació a l'assut de Xerta

Accions realitzades

C2. Projecte pilot de reintroducció de l'Esturió Europeu

Esborrany: 25 de gener de 2016

Pla de recuperació de l'esturió europeu (*Acipenser sturio*) a Catalunya

Normativa

Decret XX/2016, de XX de XX, pel qual s'aprova el pla de recuperació de l'esturió europeu. DOGC núm. XX, XX.XX.16

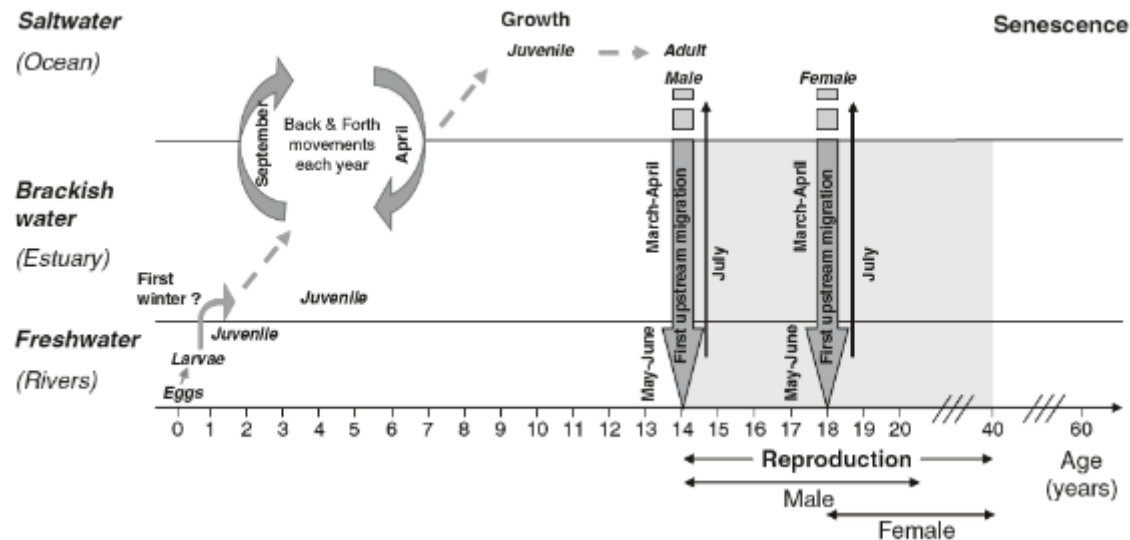
L'esturió europeu (*Acipenser sturio*) havia estat present als principals rius de Catalunya, especialment a l'Ebre però també al Llobregat, el Ter, la Muga i el Fluvià. A l'Ebre, l'esturió arribava fins a Tudela (Navarra), 490 km riu amunt de la desembocadura. Es pescava accidentalment al llarg de tota la costa catalana i a l'entorn de les Illes Balears.

Documents antics exposen que al segle XV l'ampliació de l'assut de Xerta, al riu Ebre, va provocar-li problemes greus -juntament amb altres espècies migratòries, com la guaix (Alosa alosa) i la saboga (Alosa fallax)-, i ja no el va poder remuntar més. Des de llavors, sense poder superar aquest assut, només li restaven accessibles els darrers 58 km de riu, i únicament uns quants centenars de metres amb un bon hàbitat per a la seva reproducció.

Debilitat per la reducció de l'àrea de reproducció i pescat intensivament, va desaparèixer del tram final de l'Ebre a mitjans del segle XX; la seva darrera captura coneguda correspon a un juvenil l'any 1970. Una situació semblant i per les mateixes dates va succeir al riu Roine, i pocs anys més tard al Guadalquivir.

L'esturió europeu està inclòs a la categoria "En perill d'extinció" a l'article 56 de la **Ley 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural y la Biodiversidad**, que comporta l'adopció d'un pla de recuperació. També consta a la categoria "En perill d'extinció" al **Catálogo Español de Especies Amenazadas (Real Decreto 139/2011, de 4 de febrero, para el desarrollo del Listado de Especies Silvestres en Situación de Protección Especial y del Catálogo Español de Especies Amenazadas)**. L'article 11 del Real Decreto 139/2011 estableix que les estratègies per a la conservació d'espècies es constitueixen com a criteris orientadors o directrius dels plans de recuperació o de conservació, que han d'elaborar i desenvolupar les comunitats autònomes amb estatut d'autonomia, o el **Ministerio** en l'àmbit de les seves competències.

A l'àmbit europeu, figura a l'annex II i IV (com a espècie prioritària) de la Directiva Hàbitats 92/43/CE, a l'annex II (espècie estrictament protegida) del Conveni de Berna sobre la Protecció de Fauna Salvatge d'Europa, a l'annex II (espècies en perill o amenaçades) del Protocol sobre zones especialment protegides i la diversitat biològica a la Mediterrània (Conveni de Barcelona), i a la llista d'espècies

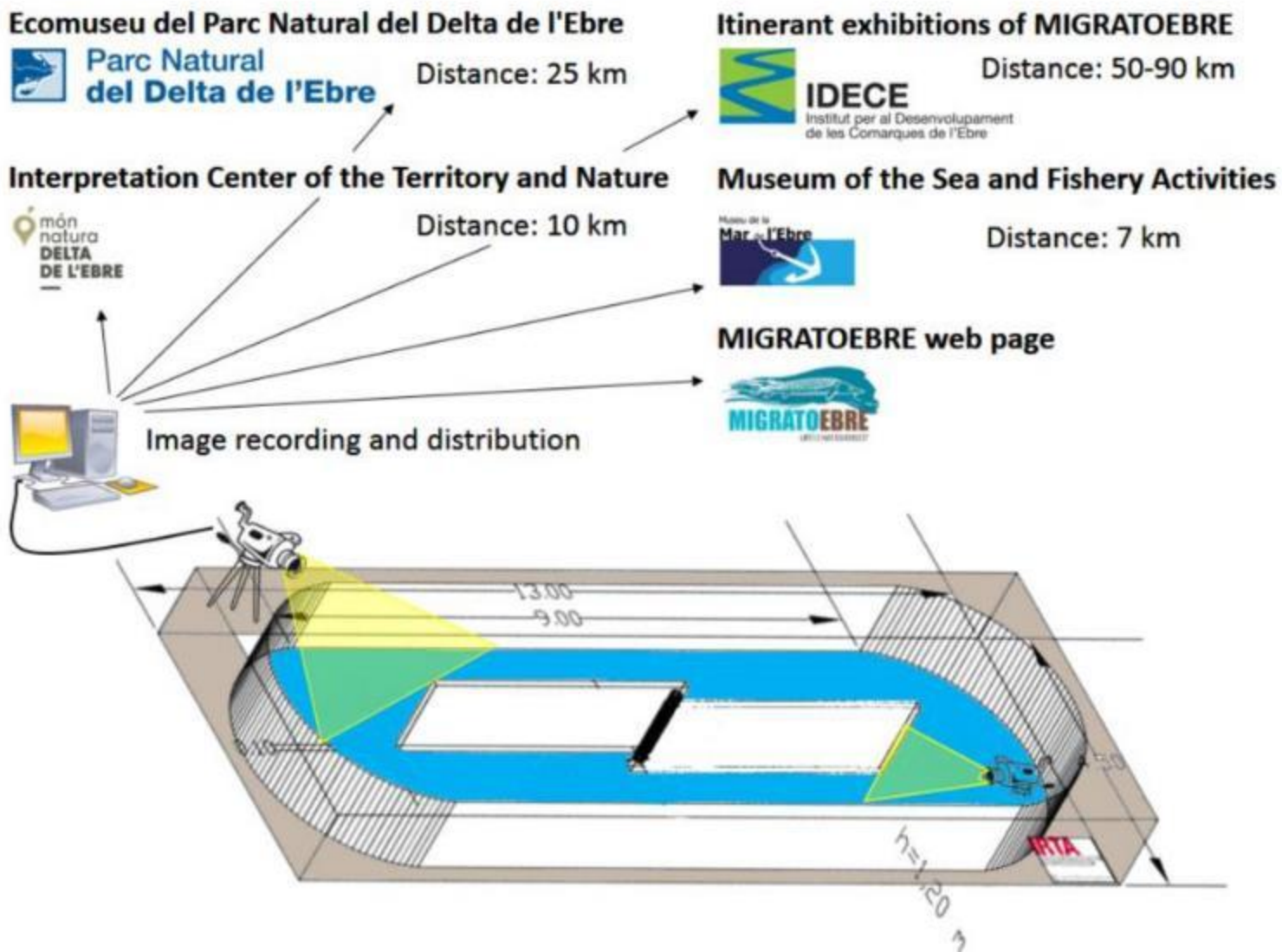

Biological cycle of *Acipenser sturio* (Acolas et al., 2011)

Properes Accions

Primavera 2017:
Esquema de difusió dels esturions Europeus a l'IRTA – St. Carles de la Ràpita (cohorts de 2008 or 2009?)

Properes Accions

2017:
Itineràncies de
l'exposició
Migratoebre i
activitats
escolars

Properes Accions

Primavera 2017: 30 estacions amb receptors passius (VR2W-69Hz, Vemco Ltd) al baix Ebre i delta

